

СПОЧАТКУ — ЛЮБОВ

Оглядаюся на прожите й пережите — і розумію-відчуваю: поезія визначала мою долю ще з колиски, сама стаючи поетичною долею.

Поезія (ще не усвідомлена, не ословеснена, у стадії підсвідомого романтичного поклику-виклику) забрала мене із волинського села біля лісу до Санкт-Петербурзького військового училища. Поезія, означена вже першими написаними віршами, які прийшли до мене саме там, під шинелею, як солоно-солодкий вибух мого внутрішнього всесвіту, змусила наперекір здоровому глузду і всій радянській военній машині залишити цю елітну «фірму інженерних військ СРСР» — і примусово полетіти в Забайкалля будувати дорогу через дрімучу тайгу... І далі, далі... в журналістику, в науку... в драматургію, прозу... Але ревниво не даючи комусь-чомуś забрати мене повністю. Першою і улюбленою мала і має бути вона — Поезія.

У межові, найболючіші моменти-періоди мого буття, здається, що поезія перемогла навіть боротьбу зі Смертю, не віддавши мене цій косатій Бабурі вже не раз.

Ділити мою душу (та й тіло) поезія була згодна хіба що лише з Музою і, як я зрозумів недавно, із променевим шляхом до Всевишнього.

Та-от, спочатку була Муза.

Коли, повернувшись із тайгового заслання аз грішний волею долі і долею волі працював у ківерцівській районній газеті на рідній Волині, прочитав у цій же газеті симпатичні вірші не знайомої мені дівчини, яка, як виявилось, працювала ще до мене в цій же газеті.

Звали цю русяву дівчину із волинського полісся Людмила Петрук.

Моя душа тоді чекала Такої...

Випадок допоміг долі.

Я душевно закохався у її вірші і в її автора заочно, а коли автор (уже студентка-відмінниця другого курсу факультету журналістики Львівського державного університету імені Івана Франка) приїхала в редакцію у гості, відвідати своїх недавніх колег, — мої почуття до поезії і до дівчини об'єдналися в одну велику і щемливу любов.

А далі, як кажуть, пішло-поїхало...

Опускаючи, природно, інтимні деталі-інкрустації, скажу лише, що через це почуття я круто змінив свої плани: вступив на факультет журналістики Львівського університету, а не в Літературний інститут у Москві чи в Київський університет, як мріяв раніше. Бо у Львівському вчилася Вона...

Її однокурсники чомусь прийняли мене за «Людиного брата-ка», хоча вже невдовзі ми з нею справили студентське весілля, на якому весело й лірично гуляли два наші курси: третій і п'ятий...

Потім у нас народилися дві доньки: Надія і Олеся.

Було життя.

Були пригоди, подорожі у різні світи, похорони рідних і близьких, весілля, хрестини, відчаї і радості, світло й тіні...

Захищено дисертації.

Видано тридцять різножанрових і різномовних книг.

Мемуари чекають своєї черги.

Але головне зостається з нами поезія.

Ця, що перед Вами, — тридцять перша книга моєї лірики.

Вона укладена, впорядкована моєю дружиною — Людмилою Павлюк, яка знає мене 28 років.

Це одна вічність.

Бо це вік життя кількох поетів, яких прийнято називати геніальними.

Тому їй, законній Музі-коханці, можна довіряти, вірити.

Вона перестала писати вірші...

А я пишу їх за двох (можливо, за трьох, адже моя мама померла після кількох днів після мого народження через фатальну помилку лікарів), пам'ятаючи контексти, в яких народжувалися і вирощувалися вірші, першим читачем і критиком яких була, є і буде вона — моя дружина-Муза.

Отож, читайте, співайте (для мене поезія — то написана словами музика), думайте-гадайте...

Ідемо на Ви.

Ігор Павлюк

Коли трава
ще вчилася ходити

* * *

Торішні гнізда цвітом замело —
Легким — терновим, і важким — вишневим.
Так голосно, так сумно зацвіло
Усе кругом — і зорі, і дерева.

Багато буде яблук і спокус,
Багато меду на устах і вище.
Хтось у вогонь впаде, хтось у ріку,
У чесний бій, а хтось на торговище:
В терпке чекання з крові і сльози...

Важкого серця зграя не приймає,
Тому під скрипку відскриплять вози
Кудись туди, де нас іще немає.

Де ніжна свічка спалить самоту...
Свічки вночі також цвітуть, як вишні.
Співають пісню, пізню і просту,
Яку колись задумував Всевишній.

Як хрест отой, якого ти несеш:
Куди — не знаєш, а кому — не бачиш.
Приймеш усе, полюбиш майже все.
І все й усім до вечора пробачиш.

Хоч був дзвінким і гострим був, як скло.
Легким — терновим, і важким — вишневим.
Торішні гнізда цвітом замело.
Зозуля плаче.
Любляться дерева.

* * *

Слова згоріли в полум'ї Майдану.
Майдан в диму, у свисті, у крові...
Я знав, що мій народ колись повстане,
Як повстає людинобог і звір.

Після повстань — пронизливо і нудно.
Після повстань — глибока висота...
Душа, що настраждалася у будні,
Рости до Бога хоче на свята.

Змінились маски.
Сніг і цвіт зустрілись.
І жлобська позолота з душ спада.
Весна.
Війна.
В серцях Амура стріли,
Стріляють в спину бидло й «гаспада».

Що ж...
Бійтесь гніву доброї людини.
Бо ж «куля в лоб — то куля в лоб!...»
Кому?..
Історія моєї батьківщини
Це все вже знала:
Хаос, бунт, пітьму.

Знов отамани бігають по трупах,
А двоголовий беркут тут як тут.
Товчемо біль, як Чорне море, в ступах.
А горда кров до неба йде, мов ртуть.

Весна й війна побралися за руки,
Смерть із любов'ю, з коренем крило.
«Йшли діди на муки, підуть і правнуки!» —
Гарячий сніг щоб цвітом замело.

* * *

Калиново.
Пронизливо.
Весна.
Гострішають, мов лід, мої провини.
І довга-довга лірника струна —
Рідкий метал козацької сльозини.

Ще й дощ — немов літаюча трава.
Важка, мов руки мертвого, дорога.
І день — як хліб.
Й коханої слова зовуть увись —
Немов молитва Бога.

Старенька вишня сиво зацвіла.
Над нею Місяць гострий і туманний.
Зліплю із хліба воза і вола —
Сльозу солону повезу до мами...

Велике Сонце в озеро зайшло —
Як гроші за божницею сховало,
Мов небо під легке своє крило,
Немов дівоче тіло на Купала
Повільно одягалось —

Як весна —
У голос тополино-журавлиний,
Як довга-довга лірника струна —
Рідкий метал козацької сльозини.

* * *

Весна — як революція мені.
Зима пішла у землю, мов кровина.
Немов стріла на вороній струні,
Дніпро лежить і нитка журавлина.

Цей світ вишневий кольору луски —
Мов сон коріння, що літати вчиться.
Як у червонім молоці вінки,
Відбилися в сльозі іконні лиця.

Тим часом світ — то смерті біла тінь.
Нема нічого.
Я не жив.
Здалося.
Весна не любить вина золоті.
Весна не хоче те, що відбулося.

Хоча вінчальне плаття теж сумне...
І тягне дощ на сон глибокосердний.
Сезон громів.
Небесне і земне
Зійшлось в мені —
І пам'ять генів сердить.

Лиш синій бинт падучої зорі
Прикриє рану різано-душевну —
Мов напис на березовій корі
Залишений прибульцями, напевно.

То ж Всесвіт мені яблуками пах.
Нелюдське щастя стукало у шиби.
Отак-от все й замерзне у віках —
І наше все і вже й не наше ніби:

Блискучі нерви рейок, суєта...
Зелений сніг, божки вертепно-хатні...
І сорочина біла на свята.
І дві зорі —
Такі,
Немов останні...

* * *

Царство Боже всередині себе шукаю, чекаю, плекаю...
Барикади з останнього снігу. Дніпро —
як дорога до раю.

Бродять душі героїв, як білі ворони, в заметах.
І сльозина — мов куля, а куля — сльоза кулемета.

Тут займаються сексом і сенсом, як завжди на межах.
Там — Велика Ведмедиця... Степ тут —
як шкура ведмежа.

Б'ється серце моє, як забуте в льодах дельфінятко.
Видно, щастя просте на безсмертя пора поміняти.

Маю травлю свою і опалу — як треба поету,
Що з волинських лісів розшумівся на цілу планету.

Я за славу платив і плачу...
Не бажаю нікому...
Вийшов з дому, пульсую, вертаюсь Додому.

Царство Боже несу у собі в царство Боже далеке.
Над Майданом весна...
А на шинах важких мостять гнізда лелеки...

* * *

Запах свіжоскошеного травства.
Соковита сонячна печаль.
Ще душа дрімає.
Що там завтра —
Все одно їй:
Вічність — чи свіча.

Дош шумить — мов пісня старовинна.
І немов долоня жебрака,
Серце моє знітиться полинно,
Місяця сховавши п'ятака.

Крізь молочно-кров'яну порошу,
Через всю квітневу круговерть
З Того світу прийде хтось хороший —
І страшною вже не буде смерть.

Тільки Буг нас буде розділяти.
Тільки Бог нас в пазусі трима.

П'ярко пахне м'ята, бо зім'ята,
На якій лежу, пишу роман —
Про усе продумане, відчуте:
Як любив, ненавидів, не знав,
Що спалити, а про що забути,
Бо й весна не вічна, бо війна...

* * *

Густий липневий дощ.
Церкви обабіч шляху:
То сині, як раї,
То біло-золоті.
А далі, далі, да...
Особняки під бляхою.
А глибше, глибше, глиб...
Три мисочки куті.

Кудись мандрую знов
У просторі і в часі:
Зупинишся — впадеш,
Бо «жись» — велосипед...
Сидять на ньому всі,
На славу й гроші ласі.
І їдуть, їдуть, ї...
Здається, що вперед.

Тим часом з темноти
Летять метеорити
Повз поїзд і метро,
Повз річку й лелечат.